

PROGRAM PRIORYTETOWY

Tytuł programu:

System zielonych inwestycji (GIS – Green Investment Scheme)

Część 5) Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych.

1. Cel programu

Ograniczenie lub uniknięcie emisji dwutlenku węgla poprzez dofinansowanie przedsięwzięć poprawiających efektywność wykorzystania energii w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych.

2. Wskaźniki osiągnięcia celu

Nazwa wskaźnika / jednostka miary		Ograniczenie lub uniknięcie emisji CO2 w wyniku oszczędności energii [Mg/rok]					
Forma dofinansowania:		bezzwrotna					
Rok		2011	2012	2013	2014	2015	Razem 2011-2015
Planowane wartości wskaźnika							
I.*	Planowane zobowiązania (wartość wskaźnika planowana do zawarcia w danym roku)	4 600	34 500	52 900	23 000	0	115 000
II.**	Planowana realizacja wskaźnika w latach 2011 - 2015	0	460	18 400	36 340	59 800	115 000
	Planowana realizacja wskaźnika w dalszych latach						
	Razem planowana realizacja wskaźnika						115 000

*) - wartości planowane do zawarcia w latach (umowy zawarte)

**) wartości planowane do realizacji w latach (umowy zakończone)

3. Budżet

Budżet programu dla bezzwrotnej formy dofinansowania wynosi **500 000 tys. zł** ze środków NFOŚiGW (w tym zgromadzonych na Rachunku klimatycznym).

Budżet programu priorytetowego:		System zielonych inwestycji (GIS - Green Investment Scheme) Część 5) Zarządzanie energią w budynkach wybranych podmiotów sektora finansów publicznych									
Bezzwrotne formy dofinansowania											
Rok		2011	2012	2013	2014	2015	2011	2012	2013	2014	2015
Forma dofinansowania:		przekazanie środków na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych realizowanych przez państwowe jednostki budżetowe					dotacja na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych				
	Kwota zobowiązań i wypłat	(tys. zł)					(tys. zł)				
I	Planowane zobowiązania	0	100 000	200 000	100 000	0	20 000	50 000	30 000	0	0
	(kwota zobowiązań wynikająca z planowanych do zawarcia w danym roku umów)										
II Planowane wypłaty	w roku 2012 dla:	0	0	0	0	0	10 000	15 000	0	0	0
	w roku 2013 dla:	0	40 000	0	0	0	10 000	25 000	15 000	0	0
	w roku 2014 dla:	0	30 000	100 000	0	0	0	10 000	15 000	0	0
	w roku 2015 dla:	0	30 000	100 000	100 000	0	0	0	0	0	0
	w latach kolejnych:	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	RAZEM dla:	0	100 000	200 000	100 000	0	20 000	50 000	30 000	0	0

4. Okres wdrażania

1. Program jest wdrażany w latach 2010 – 2015.
2. Alokacja środków w latach 2010 – 2014.
3. Wydatkowanie środków: do 31.12.2015 roku.

5. Terminy i sposób składania wniosków

Nabór wniosków odbywa się w trybie konkursowym. Ogłoszenia będą zamieszczone na stronie www.nfosigw.gov.pl.

6. Podstawy prawne udzielenia dofinansowania

1. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2008 r. Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).
2. Ustawa z dnia 17 lipca 2009 r. o systemie zarządzania emisjami gazów cieplarnianych i innych substancji (Dz. U. z 2009 r. Nr 130, poz. 1070 z późn. zm.).

6¹. Przekazywanie środków na dofinansowanie zadań państwowych jednostek budżetowych.

1. Państwowe jednostki budżetowe mogą ubiegać się o przekazanie środków na realizowane przez siebie zadania zgodne z ust. 7 pkt 5 niniejszego programu.
2. Sposób przekazywania środków państwowym jednostkom budżetowym określa rozporządzenie Rady Ministrów w sprawie gospodarki finansowej Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej, a w zakresie tam nieuregulowanym, stosuje się odpowiednio Zasady udzielania dofinansowania ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz Kryteria wyboru przedsięwzięć finansowanych ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, w tym ust. 7 i 8 niniejszego programu.
3. Przekazanie środków w trybie określonym w pkt. 1 i 2 dotyczy wyłącznie środków innych niż zgromadzone na Rachunku klimatycznym.

7. Szczegółowe zasady udzielania dofinansowania

Z zastrzeżeniem przypadków określonych w ust. 6¹ ustala się poniższe szczegółowe zasady udzielania dofinansowania.

7.1 Formy dofinansowania

Dotacja.

7.2 Intensywność dofinansowania

Maksymalny dopuszczalny limit dofinansowania: do **100%** kosztów kwalifikowanych.

7.3 Warunki dofinansowania

- 1) minimalny koszt całkowity przedsięwzięcia lub zadania powyżej 2 000 tys. zł. Dopuszcza się zmniejszenie wysokości kosztu całkowitego (poniżej wskazanego w zdaniu 1) po złożeniu wniosku o dofinansowanie, jeżeli nastąpiło ono w wyniku przeprowadzonych procedur przetargowych – takie zmniejszenie wysokości kosztu całkowitego nie powoduje odmowy dofinansowania;
- 2) dofinansowanie nie może objąć zadań, które uzyskały dofinansowanie w ramach Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko działanie 9.3 lub uzyskały dofinansowanie ze środków NFOŚiGW w ramach innych programów;
- 3) dofinansowanie może być udzielone na zadanie, które nie zostało zakończone (tj. odebrane protokołem odbioru robót) przed dniem złożenia wniosku o dofinansowanie.
- 4) pkt 1 zdanie drugie nie ma zastosowania do przedsięwzięć dofinansowywanych ze środków Rachunku klimatycznego, chyba że kupujący będący stroną umowy sprzedaży jednostek AAU wyrazi zgodę na jego stosowanie w zakresie dofinansowania ze środków pochodzących z tej umowy.

7.4 Beneficjenci

- 1) Polska Akademia Nauk oraz utworzone przez nią instytuty naukowe;

- 2) państwowe instytucje kultury;
- 3) instytucje gospodarki budżetowej;
- 4) komendy powiatowe i miejskie państwowej straży pożarnej.

7.5 Rodzaje przedsięwzięć

- 1) Termomodernizacja budynków, w tym zmiany wyposażenia obiektów w urządzenia o najwyższych, uzasadnionych ekonomicznie standardach efektywności energetycznej związanych bezpośrednio z prowadzoną termomodernizacją obiektów w szczególności:
  - a) ocieplenie obiektu,
  - b) wymiana okien,
  - c) wymiana drzwi zewnętrznych,
  - d) przebudowa systemów grzewczych (wraz z wymianą źródła ciepła),
  - e) wymiana systemów wentylacji i klimatyzacji,
  - f) przygotowanie dokumentacji technicznej dla przedsięwzięcia,
  - g) zastosowanie systemów zarządzania energią w budynkach,
  - h) wykorzystanie technologii odnawialnych źródeł energii;
- 2) Wymiana oświetlenia wewnętrznego na energooszczędne (jako dodatkowe zadania realizowane równoległe z termomodernizacją obiektów).

7.6 Tryb przyznania dofinansowania (na podstawie przepisów ustawy wskazanej w pkt 6.2 powyżej)

- 1) Nabór wniosków będzie się odbywał w trybie konkursowym;
- 2) NFOŚiGW po zebraniu wniosków w ramach konkursu, ocenia je przygotowując listę projektów wstępnie zakwalifikowanych do dofinansowania ze środków Rachunku klimatycznego;
- 3) Umowa o dofinansowanie ze środków Rachunku klimatycznego może być podpisana po zatwierdzeniu projektu do dofinansowania przez ministra właściwego ds. środowiska;
- 4) W przypadku wykreślenia przez ministra właściwego ds. środowiska projektu z listy projektów wstępnie zakwalifikowanych do dofinansowania, wnioskodawcy przysługuje prawo odwołania się do ministra właściwego ds. środowiska, a później w przypadku podtrzymania decyzji ministra, do sądu administracyjnego.

8. Szczegółowe kryteria wyboru przedsięwzięć

I Kryteria dostępu		
1. Kryteria formalne 1.1 – 1.8	Tak	Nie
1.1 Wniosek jest złożony w terminie		
1.2 Wnioskodawca mieści się w kategorii „Beneficjenci” – ust. 7.4 programu priorytetowego		
1.3 Rodzaj przedsięwzięcia jest zgodny z ust. 7.5 programu priorytetowego		
1.4 Rodzaj i wysokość planowanego dofinansowania są zgodne ze szczegółowymi zasadami udzielania dofinansowania obowiązującymi w		

ust. 7.1 – 7.3 programu priorytetowego		
1.5. Wniosek jest kompletny, prawidłowo podpisany, posiada wymagane załączniki do oceny techniczno-ekologicznej i finansowej		
1.6. Wniosek jest złożony na obowiązującym formularzu i wypełniony w języku polskim		
1.7. Wniosek zawiera prawidłowe wyliczenia arytmetyczne		
1.8. Koszty są zgodne z katalogiem „Kosztów kwalifikowanych” wskazanych w ust. 9 programu priorytetowego		
Czy wniosek kwalifikuje się do dalszej oceny?		
2. Kryteria merytoryczne (2.1 – 2.10)	Tak	Nie
2.1. Zastosowano nowe urządzenia		
2.2. Wykonalność techniczna (w tym: poprawny dobór technologii zapewniający trwałość rzeczową inwestycji, realistyczny harmonogram wdrażania)		
2.3. Efekt ekologiczny (w tym: wiarygodność założeń i danych, efekt ekologiczny możliwy do osiągnięcia i możliwy do utrzymania w ciągu 5 lat po zakończeniu przedsięwzięcia)		
2.4. Warunki rynkowe (w tym: właściwa ocena potencjału źródła energii odnawialnej, możliwości pozyskania surowców i produkcji energii) – jeśli dotyczy		
2.5. Analiza kosztów (poprawnie oszacowane koszty inwestycyjne i eksploatacyjne wraz z podaniem założeń)		
2.6. Struktura instytucjonalna i aspekty formalno-prawne (w tym: przejrzysta struktura własnościowa i forma prawna, czytelne relacje kontraktowe, posiadanie pozwolenia/pozwoleń na budowę dotyczących pierwszego roku realizacji projektu (o ile jest wymagane) lub złożony wniosek o wydanie pozwolenia na budowę, harmonogram pozyskiwania pozostałych pozwoleń)		
2.7. Struktura finansowa (w tym: uprawdopodobniony montaż finansowy, wykonalność oraz trwałość finansowa przedsięwzięcia) akceptowalna dla NFOŚiGW		
2.8. Technologia – wybrana w oparciu o analizę alternatywnych rozwiązań, podane uzasadnienie dla przyjętego rozwiązania		
2.9. Zgodność zakresu rzeczowego z wykonanym audytem energetycznym		

2.10. Koszt uzyskania oszczędności 1GJ energii pierwotnej (rozumianej jako energia zawarta w spalonym w źródle ciepła paliwie) wynosi nie więcej niż 1200 zł/GJ		
Czy wniosek kwalifikuje się do dofinansowania?		
II Kryteria selekcji wniosków		
1. Efektywność kosztowa (DGC – dynamiczny koszt jednostkowy określony w załączniku nr 1)		

Negatywny wynik oceny na etapie kryteriów dostępu wyklucza wniosek o dofinansowanie przedsięwzięcia z dalszego postępowania.

Dodatkowe wymagania dla beneficjentów odnośnie termomodernizacji budynków podane są w załączniku nr 2.

9. Koszty kwalifikowane

1. Okres od 01.01.2010 roku do 31.12.2015 roku, w którym poniesione koszty mogą być uznane za kwalifikowane.
2. Do dofinansowania kwalifikują się także koszty przygotowania projektów i dokumentacji poniesione przed 01.01.2010 roku.
3. W przypadku środków zgromadzonych na Rachunku klimatycznym katalog kosztów kwalifikowanych i okres kwalifikowalności będzie określony w dokumentacji konkursowej.
4. Podatek VAT nie jest kosztem kwalifikowanym, jeżeli beneficjent ma możliwość żądania zwrotu lub odliczenia podatku VAT. Jeżeli beneficjent nie ma możliwości zwrotu lub odliczenia podatku VAT - VAT stanowi koszt kwalifikowany.

9.1 Koszty kwalifikowane do dofinansowania

- 1) prace przygotowawcze (w tym koncepcje techniczne, studium wykonalności, raport o oddziaływaniu na środowisko), pod warunkiem, że zostały wykazane we wniosku o dofinansowanie;
- 2) projekty budowlane i wykonawcze;
- 3) koszt nabycia lub koszt wytworzenia nowych środków trwałych, w tym:
  - a) budynków i budowli (powinien istnieć bezpośredni związek między nabyciem budynków i budowli a celami przedsięwzięcia),
  - b) maszyn i urządzeń,
  - c) narzędzi, przyrządów i aparatury,
  - d) infrastruktury technicznej związanej z nową inwestycją, przy czym przez budowę urządzeń infrastruktury technicznej rozumie się instalacje wewnętrzne w obiektach technologicznych, przyłącza doprowadzające media do obiektów technologicznych, drogi i place technologiczne, itp.;
- 4) koszt montażu i uruchomienia środków trwałych;
- 5) koszt nabycia materiałów lub robót budowlanych, pod warunkiem, że pozostają w bezpośrednim związku z celami przedsięwzięcia objętego wsparciem;

- 6) nabycie wartości niematerialnych i prawnych w formie: patentów, licencji, nieopatentowanej wiedzy technicznej, technologicznej lub z zakresu organizacji i zarządzania;
- 7) koszty nadzoru.

Działalność gospodarcza konkurencyjna – działalność spełniająca łącznie poniższe kryteria:

- polega na sprzedaży dóbr lub usług,
- prowadzona jest na rynku otwartym na konkurencję,
- dofinansowanie tej działalności wpływa na handel między państwami członkowskimi Unii Europejskiej.

Jeżeli w danym obiekcie prowadzona jest działalność gospodarcza konkurencyjna na powierzchni do 50% powierzchni danego obiektu, wydatki dotyczące powierzchni, na której prowadzona jest ta działalność pomniejszają wartość kosztów kwalifikowanych proporcjonalnie do udziału procentowego powierzchni, na której jest ona prowadzona.

Jeżeli w danym obiekcie prowadzona jest działalność gospodarcza konkurencyjna na powierzchni przekraczającej 50% powierzchni danego obiektu, obiekt taki nie może być przedmiotem wniosku o dofinansowanie.

W przypadku, gdy ta sama powierzchnia jest wykorzystywana zarówno na działalność gospodarczą konkurencyjną, jak i na inną działalność, przy obliczaniu udziału powierzchni wykorzystywanej na działalność gospodarczą konkurencyjną uwzględnia się czas w jakim służy ona tej działalności.

10. Procedura wyboru przedsięwzięć

1. Wnioski o dofinansowanie ze środków NFOŚiGW są rozpatrywane w trybie konkursowym.
2. Szczegółowy sposób postępowania określa regulamin konkursu – odrębnie dla środków zgromadzonych na Rachunku klimatycznym i innych środków NFOŚiGW.
3. Nabór wniosków składanych przez państwowe jednostki budżetowe odbywa się zgodnie z zasadami określonymi w ust. 6¹. W tym przypadku NFOŚiGW podaje informacyjnie dysponentom części budżetowych wskaźnik DGC dla każdego projektu.
4. W przypadku, gdy suma wnioskowanego przekazania środków wskazanego we wnioskach, o których mowa w pkt. 3 przekracza kwotę dostępnych środków, NFOŚiGW dokona podziału dostępnych środków na poszczególnych dysponentów części budżetowych. Podział ten nastąpi proporcjonalnie w oparciu o udział kwotowy wniosków państwowych jednostek budżetowych podlegających poszczególnym dysponentów w sumie wartości wnioskowanego przekazania środków dla projektów pozytywnie ocenionych.
5. W przypadku dofinansowania zadań realizowanych przez powiatowe i miejskie komendy państwowej straży pożarnej umowa o dofinansowanie jest zawierana odpowiednio z powiatem lub miastem.
6. W sprawach nieuregulowanych, do wniosków, o których mowa w pkt. 1 stosuje się obowiązujące w NFOŚiGW wewnętrzne regulacje.

11. Inne wymagania

- 1) Beneficjent dofinansowania (przy udzielaniu zamówień) zobowiązany jest do stosowania przepisów ustawy Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2007 r., Nr 223,

poz. 1655, z późn. zm.), zwanej dalej „ustawą Pzp”, w przypadku gdy jest zamawiającym w rozumieniu art. 2 pkt 12 w związku z art. 3 ust. 1 ustawy Pzp w tym, gdy spełnione są przesłanki, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 5 ustawy Pzp.

- 2) W przypadku, gdy Beneficjent nie jest zamawiającym, o którym mowa w pkt 1, przy udzielaniu zamówień zobowiązany jest do stosowania zasad równego traktowania, uczciwej konkurencji i przejrzystości, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy Pzp poprzez zawieranie umów w formie pisemnej (chyba że dla danej czynności zastrzeżona jest inna forma) w drodze aukcji albo przetargu, o których mowa w art. 70¹ – 70⁵ Kodeksu cywilnego.

DGC (dynamiczny koszt jednostkowy)

DGC – dynamiczny koszt jednostkowy jest równy cenie, która pozwala na uzyskanie zdyskontowanych przychodów równych zdyskontowanym kosztom. Inaczej to ujmując, wskaźnik DGC pokazuje, jaki jest techniczny koszt uzyskania jednostki efektu ekologicznego. Koszt ten jest wyrażony w złotych na jednostkę efektu ekologicznego. Im niższa jest wartość wskaźnika, tym przedsięwzięcie jest bardziej efektywne.

Wzór na obliczenie wskaźnika DGC

$$DGC = p_{EE} = \frac{\sum_{t=0}^{t=n} \frac{KI_t + KE_t}{(1+i)^t}}{\sum_{t=0}^{t=n} \frac{EE_t}{(1+i)^t}}$$

- KI_t** – koszty inwestycyjne poniesione w danym roku – **t**;
- KE_t** – koszty eksploatacyjne poniesione w danym roku – **t**;
- i** – stopa dyskontowa (w postaci ułamka dziesiętnego);
- t** – rok, przyjmuje wartości od **0** do **n**, gdzie **0** jest rokiem, w którym ponosimy pierwsze koszty, natomiast **n** jest ostatnim rokiem działania instalacji;
- EE** – miara efektu ekologicznego w jednostkach fizycznych uzyskiwanego w poszczególnych latach. Efekt ekologiczny, któremu przypisujemy cenę **p_{EE}** za jednostkę fizyczną (przy założeniu, że cena ta jest stała w całym okresie analizy);
- p_{EE}** – cena za jednostkę fizyczną efektu ekologicznego.

**WYMAGANIA DLA BENEFICJENTÓW REALIZUJĄCYCH PRZEDSIĘWZIĘCIA
TERMOMODERNIZACYJNE DOFINANSOWYWANE
W RAMACH PROGRAMU**

- 1) Zakres prac termomodernizacyjnych wynikać musi z wykonanego audytu energetycznego zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Infrastruktury z dnia 17 marca 2009 r. w sprawie szczegółowego zakresu i form audytu energetycznego oraz części audytu remontowego, wzorów kart audytów, a także algorytmu oceny opłacalności przedsięwzięcia termomodernizacyjnego.
- 2) Projekty z zakresu termomodernizacji obiektów budowlanych muszą być prowadzone zgodnie z obowiązującym prawem, w tym między innymi ustawą z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. Nr 92, poz. 880, z późn. zm.). Biorąc pod uwagę konieczność dbałości o cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz różne formy ochrony przyrody, należy zwracać szczególną uwagę na działania polegające na organizacji dostaw, lokalizację i organizację placu magazynowego budowy oraz prace prowadzone na strychach/stropodachach. Prace budowlane należy prowadzić z uwzględnieniem, między innymi, potrzeb i biologii nietoperzy i jerzyków. Wszelkie prace ograniczające dostęp danego gatunku do miejsc jego regularnego występowania i rozrodu należy traktować jako niszczenie miejsc lęgowych i schronień. Wszelkich informacji w tym zakresie udzielają przedstawiciele Regionalnych Dyrekcji Ochrony Środowiska.
- 3) Wartości współczynnika przenikania ciepła U poszczególnych przegród budowlanych nie mogą być wyższe od wartości maksymalnej określonych w rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 (wraz z późniejszymi zmianami) w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie.
- 4) Wymaga się, aby w wyniku przeprowadzonych prac termomodernizacyjnych obliczeniowe zapotrzebowanie na ciepło (tj. roczne obliczeniowe zużycie energii do ogrzewania budynków) uległo zmniejszeniu w stosunku do stanu pierwotnego o minimum 30% dla całego przedsięwzięcia.
- 5) W przypadku przedsięwzięć rozpoczętych przed rozpoczęciem naboru wniosków, dla których optymalny zakres rzeczowy prac termomodernizacyjnych został określony na podstawie audytów energetycznych wykonanych od 01.01.2009 r. do 19.03.2009 r. tj. do ostatniego dnia przed wejściem w życie nowych przepisów dotyczących sporządzania audytu energetycznego (Dz. U. 2009 r. Nr 43, poz. 346), dopuszcza się możliwość przedłożenia z wnioskiem, audytu energetycznego, wykonanego w oparciu o obowiązujące wówczas przepisy.

W takim przypadku wymagane jest jednak skorygowanie audytów energetycznych w zakresie zapotrzebowania na energię cieplną do ogrzewania przed i po modernizacji, które powinno być obliczone w oparciu o obowiązujące na dzień opracowania wniosku przepisy i normy. Korekty do audytów należy przedłożyć w formie stosownego aneksu/erraty do audytu.

O ile zmiany przepisów i norm nie będą miały wpływu na zapotrzebowania na energię, o których mowa powyżej, należy przedstawić stosowne oświadczenie w tym zakresie.

- 6) Wymagania dotyczące ochrony ptaków i nietoperzy zawarte są w publikacji pt. „Docieplanie budynków w zgodzie z zasadami ochrony przyrody” (autorstwa: P. Wylęgała, R. Jaros, R. Dzięciołowski, A. Kepel, R. Szkudlarek, R. Paszkiewicz) opracowanej przez Polskie Towarzystwo Ochrony Przyrody „Salamandra”. Publikacja dostępna jest na stronie internetowej NFOŚiGW.